

Izhaja trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti; prejemana ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto 15 K
 3/4 10 „
 1/2 5 „

Posamične številke stanejo 10 vin.

„SOČA“ ima naslednje izredne priloge: Ob novem letu „Kazipot po Gerlškem in Gradiščanskem“ in „Kazipot po Ljubljani in kranjskih mestih“; dalje dva krat v letu „Vozni reč železnice, parnikov in poštne zvez“.

Naročnino sprejema upravnštvo v Gosposki ulici št. 7 I. nadstr. v „Goriški Tiskarni“ A. Gabršček. Na naročila brez dopolne naročnine se ne oziramo.

Oglasi in poslanice se računajo po četritrjavstih črakah: 1-krat 10 v, 2-krat 14 v, 3-krat 12 v vsaka vrsta. Večkrat po dogodbi. Večje črke po prostoru.

— Reklame in spisi v uredniškem delu 30 v vrsta. Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

SOČA

»Vse za narod, svobodo in napredek!« Dr. K. Lavrič.

Uredništvo

se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v Gorici v I. nadstr. Z urednikom je mogoče govoriti vsak dan od 8. do 12. dopoldne ter od 2. do 5. popoldne; ob nedeljah in praznikih od 9. do 12. dopoldne. Upravnštvo se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadstr. na levo v tiskarni.

Naročnino in oglase je plačati loco Gorica. Dopolni naj se pošiljajo le uredništvu.

Naročnina, reklamacije in druge reči, katere ne spadajo v delokrog uredništva, naj se pošiljajo le upravnštvu.

„PRIMOREC“ izhaja neodvisno od »Soče« vsak petek in stane vse leto 3 K 20 h ali gid. 1-60.

»Soča« in »Primorec« se prodajata v Gorici v naših knjigarnah in teh-le tobakarnah: Schwarz v Šolski ul., Jellersitz v Nunski ul., Ter. Leban na tekašči Jos. Verdi, Peter Krebelj v Kapucinski ulici, I. Bajt v pokopališni ulici, I. Matiusi v ulici Formica, I. Hovašnik v Korenski ulici št. 22; v Trstu v tobakarni Lavrenčič na trgu della Caserma.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

»Gor. Tiskarna« A. Gabršček (odgov. J. Fabčić) tiska in zal.

Deželni odbor proti vinogradnikom.

„Kmetijski prijatelji“ v pravi luči.

Škandal vseh škandalov!

Ali je res? Ali je mogoče? — so se spraševali ljudje, ko so izvedeli, da je bil naš slavni deželni odbor tisti, ki je izposloval proti našim revnim vinogradnikom naperjeno prepoved, da se ne sme točiti novo vino do konca tekočega leta.

Ni jim šlo v glavo, kar misliti si ne morejo, da bi mogel kaj takega storiti deželni odbor. Naš vinogradnik ve prebitko, da v dobi šestih subih let se je zaman obračal za pomoč na deželni zbor in odbor. Kadarkoli je prosil naš vinogradnik pomoči, je našel gluha ušesa pri laških liberalcih in slovenskih klerikalcih. Še tistih brezobrestnih posojil ni mogel dobiti. Hodil je od Poncija do Pilata, povsodi potolažen, da bo že, pa ni hotelo biti nikdar nič. Zgodilo se je celo, da so zapadla dovoljena brezobrestna posojila. Za norca so imeli našega trpečega vinogradnika. Namesto pa da bi nehali, delati proti koristim vinogradnikov, korakajo naprej ter mu delajo škodo. Prav kakor da bi hoteli pomagati trtni uši, da bo prej konec goriškega vinogradnika!

Da se more pa pospeti deželni odbor do take gorostasnosti, da izposluje pri namestništvu prepoved, da se ne sme točiti novo vino do konca decembra t. l., na kaj takega pa ni nikdo mislil! To je zločin na našem vinogradniku, to se pravi našega vinogradnika uničevati, spravljati na beraško palico! Tisti čas, ko siromak komaj čaka, da proda svoj vinski pridelek, da si preskrbi, kar treba, in plača davke; tisti čas ko si nabavlja kruh zase in svojo družino, pride deželni odbor pa izprosi odredbo, da se mora vstaviti prodaja onega, kar daje kruh vinogradniku.

Bogati vinotržci in lastniki velikih posestev naj prodajo najprvo svoje lanske vinske pridelke, ponarejeno vino se lahko poprej poproda, potem se le pride na vrsto naš mali in srednji vinogradnik. Na tako stališče se je postavil deželni odbor. Bogatini so mu pri srci, siromaka odrija v stran.

Kateri pa so ti gospodje, ki sedijo v deželnem odboru? Evo jih: deželni glavar dr. Pajer, znan sovražnik goriških Slovencev, dr. Verzeznassi, ki ni niti več poslanec, dr. Marani, potem pa naš ljubi Berbuč in Klančič iz Podgore, ki je namestnik dr. Gregorčiča. **Ti so odgovorni za prepoved, naperjeno proti našim vinogradnikom.**

Berbuč in Klančič sta izvoljena od vinogradnikov v goriški okolici, pa ju vidimo pri „trinoškem odloku“, po katerem bi bilo mnogo družin „pahnjenih v nesrečo, v obup, v skrajno bedo, v revščino“. Kak odgovor dasta svojim volilcem? No, dajo ga jima volilci po zaslužnju.

Klerikalna stranka uganja pri tem zopet grdo komediantstvo. Dva moža ima v deželnem odboru, ki delata tam po nalogu stranke. Stranka je prizadeta pri vsem, kar se tam splete, in prizadeta je tudi pri toliko ožigosani prepovedi glede točenja novega vina. Ali kaj je storila? Njena moža sta soodgovorna za „trinoški odlok“. Kakorhitro pa je začutila vihar, ki je nastal med vinogradniki, je spustila ta stranka po svojih glasilih v svet s ponarejenim ogorčenjem pisan članek, bombastično nadet, da bi mislil neizkušen človek, kako strašno gori za kmeta S. L. S. Sleparija, da ni kmalu take! Pa ne pomaga nič. **Na klerikalni stranki je utisnjen pečat „trinoškega odloka“, po katerem se je imelo mnogo družin pahnilo v nesrečo, v obup, v skrajno bedo, v revščino. Na klerikalni stranki je utisnjen znak, da je ta stranka prava PROTİKMEČKA stranka.**

V družbi s Pajerjem, Verzeznassijem in Maranijem, ki so debeli prijatelji laških bogatinov-posedstnikov ter nimajo srca za trpečega kmeta, **delata dva odbornika S. L. S., za katerima stoji dr. Anton Gregorčič.**

Te primite, vinogradniki, od teh terjajte odgovor za „trinoški odlok“!

Zakonski načrt o skrbi za vzgojo

je nadaljni korak v zakonodajskem delu, katero je bilo začeto z reformo varstvenega prava in kazenskih naredeb proti mladostnim. Javno pravo je baš v tem obziru zastajalo za socialnim razvojem zadnjega stoletja in je bila že neobhodna potreba slediti vzgledu drugih kulturnih držav in podpirati tudi s primernimi zakoni prizadevanja posameznih v obrambo otrok in mladine. Z modernim razvojem socialnih razmer je skrb za obrambo otrok prekoračila meje filantropije in navstala je državni nujna dolžnost, da se v organični zvezi s privatnimi društvi postavi proti zanemarjanju doraščajoče mladine.

Temeljno načelo novega zakonskega načrta je: „odgoja mesto kazni“ in temu dosledno si prizadeva kolikor mogoče oddaljiti najostreje ali potrebo, postaviti mladostno osebo pred kazensko sodišče. Skrb za odgojo se razvija pa ne samo na nedorasle mladostne ljudi, ki bi imeli zapasti kazni, ampak tudi na take, pri katerih je nevarnost, da zanemarijo in razuzdajo bodi si že po svoji krivdi, ali pa po krivdi starišev in drugih odgojiteljev. Ako ni v takih slučajih več mogoče pustiti otroka v domači vzgoji in ako ga tudi ni mogoče postaviti pod nadzorstvo in vzgojo občine ali katerega zasebnega društva, nastopi dolžnost države, da prevzame odgojo mladostne osebe na javne troške in pod javnim nadzorstvom. Taki vzgoji bodo mogoče izročiti otroke do 14. leta in mladeniče do 18. leta. Ta vzgoja pa naj traja le tako dolgo, dokler doseže svoj namen, t. j. dekler bo gojenec moralno okrepjen in utrjen; nad 21. leto se pa ne bo mogla podaljšati, ker bi vsako podaljšanje v takih slučajih ne obetalo uspeha. Otroka se sprejme v prisilne vzgoje na temelju sodne

naredbe ter se ga istotako na temelju take naredbe iz te vzgoje zopet izpusti, sodne naredbe izvršujejo posebne komisije. Prisilna vzgoja se prilagodi v posameznih slučajih posebnim razmeram v deželi, odgojna sredstva so pa po starosti, spolu in potrebah lastnostih gojencev različna. Otroka se izroči v prisilno vzgojo bodisi kakim primerni rodbini ter se ga eventualno postavi pod nadzorstvo katerega društva ali kake organizacije za obrambo otrok, ali se ga pa izroči kakemu javnemu zavodu za vzgojo in obrambo ali pobojševalnico. Odgojna sredstva se lahko pri enem in istem gojencu menjajo ter treba omogočiti prehod iz bolj strogih v zmernejše odgojne naprave, kakor tudi prestop gojenca v nauk h kakemu mojstru, o zaslužku pod nadzorstvom in končno v popolnoma samostojnost.

Izvedenje odgojnih naprav se prepušča deželam (v zvezi z zakonom o pobojševalnicah); država nosi eno tretjino osnovenih in vzdrževalnih stroškov in če bode potreba, osnuje tudi svoje pobojševalnice. Namen novega zakona je organizirati dosedanjo obrambeno delavnost privatnih drašteev kakor tudi primerno sodelovanje v namen javne uprave, katere bode skrbela pred vsem za to, kar privatni delavnosti primanjkuje t. j. za gmotna sredstva in izvrševalno moč.

DOPISI.

Iz kanalskega okraja.

Iz Kala. — Občinski odbor županstva Kal, zbran dne 14. novembra 1908., izreka najglobokejše obžalovanje in ogorčenje radi krvavega nastopanja nemško-avstrijskega vojaštva v Ljubljani. Zapomnimo si dobro, da je streljalo mirne slovenske avstrijske podanike avstrijsko vojaštvo!

Občinski odbor županstva Kal, zbran dne 14. novembra 1908., je sklenil, da se imajo odpraviti dvojezične table, ki vise pri vhodih v občino in na njihovo mesto postaviti table s samo slovenskim napisom. — Županstvo Kal pri Kanalu dne 14. novembra 1908. — Zbirna: Matevž Pirih.

Dvajset let pozneje.

Nadaljevanje

„Treh mušketirjev“.

Francoski spisal:

ALEXANDRE DUMAS.

(Dalje.)

Ta molk ni mogel trpeti dalje, sicer bi bil postal smešen: d'Artagnan je to čutil; in ker je bil povabil Mordaunta, naj sede, da se „pogovorijo“, je mislil, da mora on izprožiti ta pogovor. Začel je torej s svojo smrtno uljudnostjo:

— Zdi se mi, gospod, da menjavate obleko skoro ravno tako hitro, kakor sem videl to pri italijanskih igralcih, ki jih je kardinal Mazarin poklical iz Bergama, in katere vam je gotovo pokazal, ko ste potovali po Franciji.

Mordaunt ne odgovori ničesar.

— Ravnokar ste bili maskirani, reči hočem oblečeni kakor morilec, nadaljuje d'Artagnan, in sedaj...

— In sedaj je videti ravno nasprotno, da sem oblečen kakor človek, ki ga hočejo umoriti, kaj ne? Pravi Mordaunt s svojim mirnim, trpkim glasom.

— O, gospod! pravi d'Artagnan, kako morete reči kaj takega, ko ste v družbi plemičev in ko imate tako izboren meč v nožnici!

— Ni ga tako dobrega meča, gospod, da bi zmogel štiri meče in štiri bodala, ne vstevši mečev in bodal vaših spremljevalcev, ki vas čakajo pri vratih.

— Pardon, gospod, nadaljuje d'Artagnan, motite se; oni, ki nas čakajo pri vratih, niso naši spremljevalci, temveč naši slugi so; jaz sem zelo natančen in ljubim v vseh stvareh skrajno točnost.

Mordaunt odgovori samo s smehljajem, ki mu je ironično skrčil ustne.

— Toda o tem ni govora, nadaljuje d'Artagnan, naj se vrnem k svojem vprašanju. Dovolil sem si torej vprašati vas, gospod, zakaj ste se na zunanje izpremenili. Zdi se mi, da vas maska ni preveč ovirala; siva brada se vam je podala izvrstno, in mislim, da bi vam tudi sekira, s katero ste zadali tako mojsterski udarec, v tem trenutku dobro služila. Zakaj ste se je torej iznebili?

— Zato, ker sem se spomnil prizora pri Armentières-u ter sem mislil, da dobim štiri sekire namesto ene, ker se mi je zdelo, da grem med štiri rablje.

— Gospod, pravi d'Artagnan čisto mirno, dasi je lahko utripanje njegovih obrvij naznanjalo, da se je začel razgrevati; gospod, dasi ste skrajno zlobni in pokvarjeni, ste vendar še silno mladi, in zaradi tega se ne bom ustavljal pri vaših frivolnih besedah. Da, frivolve so vaše besede, zakaj to, kar ste ravnokar rekli glede Armentières-a, ni prav v nikaki zvezi s sedanjim položajem. Res je, vaši gospe materi nismo mogli ponuditi meča ter jo prositi, naj se bori z nami; toda nikogar ni, ki ne bi imel pravice zahtevati spopada z vami, gospod, z mladim kavalirjem, ki ve, kako je rabiti bodalo in pištolo, kakor smo videli vas, in ki nosi tak meč, kakoršen je vaš!

— A, a! pravi Mordaunt, dvoboj torej hočete?

Pri teh besedah vstane, in oko se mu zasveti, kakor da je pripravljen, odzvati se takoj temu pozivu.

Tudi Porthos vstane, pripravljen, kakor vselej, za opravila te vrste.

— Pardon, pardon! pravi d'Artagnan z isto hladnokrvnostjo, ne hitimo tako! Zakaj vsakdo izmed nas mora želeti, da se izvrši stvar pravilno. Sedite torej zopet, dragi Porthos, in vi, gospod Mordaunt, izvolite ostati mirni. Vredimo to stvar kolikor mogoče, in odkrit hočem biti z vami. Kaj ne, gospod Mordaunt, da vas zelo mika, da bi nekatere od nas, bodisi te ali one, usmrtili?

— Te in one, odvrne Mordaunt.

D'Artagnan se okrene proti Aramis-u ter mu reče:

— Kaj ne da, dragi Aramis, velika sreča je, da pozna gospod Mordaunt tako dobro finese francoskega jezika; ne bo vsaj nespornost med nami, in uredimo vse, da bo veselje!

Nato se obrne proti Mordauntu ter nadaljuje:

— Dragi gospod Mordaunt! Povedati vam moram, da vam vračajo ti gospodje vaša dobra čustva v isti meri, in da bi vas z velikim veseljem usmrtili. Povem vam še več, namreč, da vas skoro gotovo res usmrte; na vsak način se bo vršilo vse med pošteni plemiči, in tu vam dam najboljši dokaz, ki vam ga more kdo dati.

Pri teh besedah vrže d'Artagnan svoj klobuk na preprogo, umakne stol proti zidu, migne svojim prijateljem, naj store isto, ter se pokloni Mordauntu s prav francosko gracijo, rekoč:

Iz goriške okolice.

Iz Ozeljana. — (Cigani.) — Včeraj dne 16. t. m. so se klatili po občini Ozeljan cigani, 3 ženske, 1 deklica, 1 mladenič in 5 otrok ter prosili in zraven tudi pridno kradli. Neki okoli osemdeset let stari ženi se je edna cigank vsedla ter ji jela vedeževati, istim potom je porabila priliko ciganka ter ji vzela iz žepa 37 kron 6 v. Še le, ko so iz vasi cigani odšli, se je gori omenjena starka zavedla, da jej je denar ukraden. Eden tukajšnjih občanov na prošnjo okradene starke je šel za njimi v smeri proti Vogerskemu, kamor so bili cigani odšli. V daljavi pol ure od vasi jih je dohitel, kateri pa so se, nenukrat zagledavši volhuna za seboj, spustili v beg, ki pa ni bil vspešen; zasledovalec je poklical iz par streljajev oddaljene njive dva moža na pomoč, da so jih vstavili. Takoj pa so zapazili, da je eden ciganski otrok nekaj od sebe vrgel; eden onih naših mož je to pobral in našel v cunji oni ukradeni denar, pa samo 30 K. Nato so poklicali orožnike, kateri so jih takoj odvedli v zapor.

Ozeljan, 17. nov. 1908. — Starešinstvo v Ozeljanu je pri svoji redni seji dne 15. novembra t. l. napravilo ta-le sklep: Občinsko starešinstvo občine Ozeljan se pridružuje drugim slovenskim občinam naše domovine ter izreka svoje globoko obžalovanje in ogorčenje, da se je dne 20. septembra t. l. brez potrebe streljalo na Slovence ter najodločnejše protestira proti zlorabi orožja in nasilstva napram nam Slovincem.

Nesreča v rudniku Radbod pri Hammu (Vestfalsko).

Med ponesrečenci je 5 Bovčanov.

Dortmund, 16. okt.

Eksplodizija plinov v premogokopu „Radbod“ pri Hammu (Vestfalsko) je zahtevala 339 žrtev.

Od 380 mož, kateri so se nahajali pri nočnem delu, se je moglo le 29 precej poškodovanih in 6 nepoškodovanih rešiti. Mrtvih je do sedaj na dnevu 39, med tem ko se je moralo ostale rudarje, 302 po številu, radi razgrajajočega plamena prepustiti usodi. Da bi se udušil ogenj, se je uredilo, da so se uhodi v rudnik zazidali.

Med ponesrečenimi rudarji je, žal, nad 20 Slovencev.

Štirje bratje Andrej, Tomaž, Anton in Ivan Kravanja iz Soče hiš. št. 140 pri Boven so tudi med ponesrečenci. Hi kratu je izgubil 70 let stari oče vse svoje odrasle sinove. Prvi trije so zapustili vdove z otroki. Ponesrečil se je tudi Jožef Guder iz Soče pri Boven.

Ostali Slovenci so večinoma Štajerci.

Domače vesti.

Slovensko gledališče. — Gostovanje članov deželne gledališča v Ljubljani. V nedeljo, dne 22. novembra

1908. Maškarada. — Igrokaz v štirih dejanjih. Spisal: Lud. Fulda. Prevel: Janko Kessler. Režiser: Leon Dragutinovič.

Osebe: Maks baron Wittinghof, poslanik v p., Dragutinovič. Karel baron Wittinghof, minister, njegov brat, Danilo. Schellhorn, tajni višji vladni svetnik, Nučič. Ivana, njegova soproga, Ronovska. Edmund, njun sin, vladni asesor, Iličič. Elen pl. Tönningova, vdova, Ivanina sestra, Borštnikova. Marta Hübner, učiteljica, Winterova. Gospa Schwalbova, oddajalka sob, Bergantova. Klettke, pisarniški tajnik, * * * Mina, služkinja pri Schellhornovih, Zupančičeva. Fric, sluga poslanikov, Grom. Dejanje se vrši v Berolinu v štirih zaporednih dneh meseca svečana.

Začetek ob 8. uri zvečer.

Cene sedežev: Pritličje: Fotelji 3 K. Sedeži I. III. vrste 2 K 50 vin., sedeži IV.—VIII. vrste 1 K 80 vin. Balkon: I. vrsta 2 K 50 vin. II. vrsta 1 K 80 vin. Stojišča 80 vin. Dijaki in vojaki do narednika 40 vin. Za oba večera: Fotelji 5 K. Sedeži I.—III. vrste 4 K, sedeži IV.—VIII. vrste 3 K. Balkon I. vrsta 4 K, II. vrsta 3 K.

Dame naj blagovolijo odložiti klobuke v garderobi.

Predprodaja vstopnic v trgovini gosp. A. Gabrščka v „Trgovskem Domu“.

„Narodna prosveta“ v Gorici.

Pravo ljubljansko gledališče bomo imeli v nedeljo in ponedeljek v Gorici v Trgovskem Domu. Igralci nastopijo tako in v takem številu kakor v Ljubljani, kjer je, priznано, slovensko gledališče jako dobro. V nedeljo in ponedeljek bomo takorekoč prestavljeni v ljubljansko gledališče. Zato pa je tudi naša dolžnost, da se udeležimo predstav v takem številu, da bo gledališče razprodano oba večera.

Z gledališkim osebjem pride v Gorico tudi intendant ljubljanskega gledališča gosp. Fran Govčkar, ki bo vodil režijo.

Ker so železniške zveze na vse strani ugodne, se je nadejati obilega obiska z dežele pri predstavah, katere priredijo slovenski igralci iz Ljubljane v nedeljo in ponedeljek v Gorici v Trgovskem Domu.

Poredkoma se nudijo prilike za take predstave v Gorici, zato je treba izkoristiti take prilike, še toliko bolj, ker se nam nudi res pravo gledališče.

Apelnjemo torej na rodoljube po deželi, da se udeležijo v obilem številu predstav v nedeljo in ponedeljek.

Na svitanje!

Gg. trgovce in gostilničarje v mestu in na deželi naprošamo, da pilepijo plakate „Narodne Prosvete“ o gostovanju ljublj. gledališča v svojih lokalih na vidnem mestu.

„Maškarada“. — V „Slov. Narodu“ 9. t. m. smo čitali: „V soboto smo videli ob polnem gledališču na našem odru igrokaz v štirih dejanjih „Maškarada“, spisal L. Fulda. V tej igri je hotel predočiti pisatelj nemškega visokega uradništva posebne nazore o stanovski časti in pa neko posebno vrsto morale, ki se da regulirati od slučaja, kakor pač

kaže. Škandali naj se le gode in se tudi v resnici dogajajo, ali — izvedeti se ne sme nič, pa je vse dobro. Seveda smatrajo v teh krogih marsikaj za škandal, kar v resnici ni in tudi obratno. Nemški poslanik pri ameriški vladi se je navzel tamkaj demokratskega duha. Povrnil se je po smrti žene in otroka v Berlin in poiskal tu svojo nezakonsko hčer Marto, katere mater je svojčas hudobno zapustil, hoteč hčeri povrniti, kar je zamudil storiti nje materi. Marta Hübnerjeva je bila v čisti ljubezni vdana vladnemu asesorju Edmundu Schellhornu, ki ji je pa s pismom odpovedal ljubezen, čim je zvedel za „bogato par tijo“, hčer poslanika Wittinghafa, za kakršno je izdal poslanik svojo nezakonsko hčer učiteljico Marto Hübner in tudi resnično storil vse korake, da jo adoptira. Mladi Schellhorn je res prišel snubit „baroneso Wittinghof“, tu se je pa preveril, da je to od njega zapuščena Marta. Izgovarja se na svojega očeta, tajnega svetnika, ki ga je prisilil pisati tisto pismo in zatrjuje, da jo še vedno ljubi. Marta Hübner pa hoče poizkusiti izkrenost ljubimčavih besed in izjavi, da ona nikakor ne more in tudi neče sprejeti očetove ponudbe, da naj postane baronesa in edina dedinja njegovega velikega premoženja. V to zanjko se je pa ujel samo denarja in časti lačni asesor. Marta ga je, preverivši se o njegovi needkritosrčnosti, odslovila za vselej. — Marta Hübnerjevo je igrala nova mladostna ljubimka gđ. Winterjeva, ki je v tej igri debutirala. Pozna se ji, da ima dobro voljo in talent in da bo še lahko v dobro pomoč našemu odru. Slovensčina je izgovarjala pravilno. G. režiser Dragutinovič je izborno pogodil starega poslanika Wittinghafa, moža poštenjaka, ki je preko vseh stanovskih ozirov sklenil popraviti mladostni pregrešek. Ga. Borštnikova je igrala gospo pl. Tönningovo kakor je prav in treba in kakor pač zna in razume samo ona. Gosp. Iličič je bil dosti dober Edmund, vendar semtertja moti njegov akcent. Dobra sta bila tudi gg. Danilo in Toplak ter ga. Ronovska. Prevod je čist.“

Ubogi Sočani! — Kakor poroča rojak iz Dortmundu, je ponesrečilo v rudniku Radbod pri Hamu na Vestfalskem med drugimi tudi 5 Sočanov. Pet mladih mož je šlo v svet v daljno Nemčijo s trebuchom za kruhom, da se prežive ter si kaj prislužijo, zadela pa jih je v tujem svetu smrt. Strašna nesreča jim je vzela življenje. Nekateri so zapustili vdove z otroki. Nepopisna žalost vlada v prizadetih družinah in z njimi sočustvujemo vsi, kajti nesreča je taka, da mora zaboleti vsako srce.

V Ajellu v Furlaniji se je vršil v nedeljo velik shod, na katerem je govoril volilec poslanec laške ljudske stranke dr. Meizlik. Sprejela se je soglasno resolucija, v kateri zborovalci 1. protestujejo proti obstrukciji, katero so uganjali v deželni zboru laški liberalci in slovenski klerikalci; 2. žigosajo obnašanje laških liberalcev v deželni zbornici, ki so nestrpljivi in nasprotniki prave prostosti; 3. zahtevajo enega deželnega odbornika; 4. odobravajo popolnoma postopanje svojih poslancev ter jim naročajo za naprej jednako ravnanje; 5. zahtevajo od vlade brez drugega razpust deželne zboru,

upoštevaje okolnost, do sedanjosti ne obeta uspešnega dela; 6. protestujejo proti obstoju nepostavnega deželne odbora in proti njegovim nepostavnim sklepom in odredbam.

Tako je torej stališče laške ljudske stranke. Kakošno je stališče „Slov. kluba“, je znano. Istotako vemo, da se ne odmaknejo od svojih neopravičenih in pretiranih zahtev ne laški liberalci ne slovenski klerikalci.

Torej naj vlada nikar ne išče nikakega „modus vivendi“, ker je izključeno, da biga naša, ampak naj razpusti deželni zbor, čim prej tim bolje.

Deželni odbor je zaukazal v znaní okrožnici županstvu slavnostne seje na dan 2. decembra t. l. Diktiral je tudi sklepe, katere se ima potem poslati njemu: slavnemu nepostavnemu deželnemu odboru. Furlani so sklenili, da bodo imeli sicer take seje, ker so na nje mislili že poprej nego je prišel ukaz nepostavnega deželne odbora, ali svojih sklepov ne bodo pošiljali deželnemu odboru, marveč jih pošljejo naravnost pred cesarjev prestol.

Dr. Anton Gregorčič ima na Goriškem to žalostno zaslug, da je pričel in vodil osebni boj najostudnejše vrste. Politične stranke so bile in bodo; boj med strankami je bil in bo. Toda dr. Anton Gregorčič je uvedel v naše časopisje na Goriškem tisti ostudni osebni boj, ki zastruplja vse naše družabno življenje. Nestrpnost in neznosnost sta glavni vodilni ideji klerikalnih voditeljev. Kar se jim ne klanja, je treba uničiti za vsako ceno. Odtod ta boj, ki onemogoča najprimitivnejše družabno občevarje! Saj je „Gorica“ od daleč obdelala nekoga klerikalnega voditelja, ker se je tako daleč spozabil, da je hodil h Gabrščku v hišo po svojem poklicu za plačilo! — Zares, velike so zasluge dr. Antona Gregorčiča!!

Strašno so pogoreli. — Bombastično sta naznanila v „Gorici“ Gregorčič in Berbač, da odgovorita na „Sočine“ članke o goriški deželi, ki je na robu finančnega poloma. — In z velikim začudenjem smo dokončali čitati učeno razpravo v „Gorici“, ki ni prav nič povedala, nič dokazala, nič ovrgla. — Kar je razkrila „Soča“, to je ostalo neovržena, žalostna resnica. Gregorčič in Berbač sta tako žalostno pogorela, da bi bilo veliko bolje, ako se nista nič oglašila. — Posvetimo jima prav korenito! Morda že prihodnjic, ako nam bo proster dopuščal.

Porotne razprave v Gorici prično, kakor že naznanjeno, 26. t. m. Doslej so določene 4 razprave, in sicer proti Josipu Beretu iz Dornberga, ker je ogoljufal tukajšnjo „cooperativo“; proti Francu Drašlerju radi ponarejanja denarja; proti Avgustu Semoliču iz Brestovice radi roparskega napada na mlinarja Petra Furlanija pri Devinu; potem razprava radi uradnega poneverjenja.

Miklavžev večer se priredi v Št. Andrežu 5. decembra t. l. v dvorani g. P. Lutmana. Po pripravah soditi obeta biti lep večer. Dajila je prinašati v to izbranemu odseku, in sicer v roko gospe Kristine Furlanijeve v občinski šoli. Ljubitelje otrok se zaproša za darove za revne otroke.

— Na razpolago sem vam, gospod; zakaj če nimate ničesar proti tej časti, za katero vas prosim, začnem jaz, če vam je drago. Moj meč je krajši nego vaš, res je, a kaj! upam, da roka izpolni meč.

— Stojta! pravi Porthos ter stopi naprej; jaz naj začnem, ni nič ugovorov!

— Dovolite, Porthos, se oglasi Aramis.

Athos se niti ne zgane; rekel bi bil, da je kip; zdelo se je, da je nehal celo dihati.

— Gospoda, gospoda! pravi d'Artagnan, bodita mirna, že prideta na vrsto. Le poglejta v oči gospodu Mordauntu in čitajta v njih blaženo sovraštvu, ki mu ga vzbujamo mi; glejta, kako spretno je potegnil meč; občudujta ga, s kako previdnostjo gleda okoli sebe, če ni kje kaj na potu, kar bi ga oviralo napadati. No, ali vama ne dokazuje vse to, da je gospod Mordaunt izvrsten sabljač in da prideta prav kmalu na moje mesto, če le jaz dovolim, da bo delal po svoje? Ostanita torej na svojih prostorih, kakor Athos, čegar mirnosti vama ne morem dovolj priporočati, in pustita meni začetek. Sicer pa, nadaljuje d'Artagnan ter potegne svoj meč s strahovito kretnjo, sicer pa imam jaz še posebej opraviti z gospodom, zato začnem jaz. Želim to in hočem!

Sedaj je bilo prvokrat, da je rabil d'Artagnan to besedo nasproti svojim prijateljem. Doslej se je bil zadovoljil s tem, da si je to samo mislil.

Porthos stopi nazaj, Aramis si dene meč pod ramo, Athos pa ostane nepremično v temnem kotu, kamor je bil sedel, ne miren, kot je rekel d'Artagnan, temveč ves usopljen, od naglega dihanja.

— Vtaknite svoj meč v nožnico, vitez, pravi d'Artagnan Aramis, gospod Mordaunt bi utegnil misliti, da imate namene, kakoršnih vi nimate.

Nato se obrne proti Mordauntu, rekoč:

— Gospod, čakam vas.

— In jaz vas občudujem, gospodje. Tu razpravljate o tem, kdo se bo prvi z menoj boril, mene pa ne vprašate nič po tem, in vendar se mi zdi, da se stvar tudi mene nekoliko tiče. Sovražim vas vse štiri, res je, toda v različni meri. Upam tudi, da vas usmrtime vse štiri, a več gotovosti imam, da umorim prvega nego drugega, drugega nego tretjega, tretjega nego zadnjega. Zahtevam torej z vso pravico, da si izberem sam svojega nasprotnika. Če mi odrekate to pravico, ubijte me, potem se nočem več boriti.

Prijatelji se spogledajo.

— Prav ima, pravita Porthos in Aramis, ki sta upala, da si izbere enega od njiju.

Athos in d'Artagnan ne rečeta ničesar; toda že s svojim molkom sta priznala, da se strinjata s temi besedami.

— No, prav! pravi Mordaunt med globokim molkom, ki je vladal v tej skrivnostni hiši; no, prav! za svojega prvega nasprotnika si izberem onega izmed vas, ki misli, da ni več vreden, da bi se imenoval grof La Fère ter si je nadel ime Athos.

Athos skoči s stola, kakor da se je sprožilo pero pod njegovimi nogami; toda ko je trenutek postal nepremično ter molčal, pravi na veliko začudenje svojih prijateljev:

— Gospod Mordaunt, vsak dvoje med nama je

nemogoč, dodelite komu drugemu čast, ki ste jo namenili meni.

Nato zopet sede.

— A! pravi Mordaunt, glejte, eden se že boji!

— Grom in strela! vsklikne d'Artagnan ter plane proti Mordauntu, kdo pravi tu, da se Athos boji?

— Pustite, naj reče, kar hoče! pravi Athos ter se žalostno in zaničljivo nasmehne.

— Ali je to vaš trden skiep, Athos? vpraša d'Artagnan.

— Nепreklicen sklep.

— Prav, ne govorimo več o tem.

Nato se obrne Gaskonec proti Mordauntu ter nadaljuje:

— Slišali ste, gospod: grof La Fère vam noče izkazati časti, da bi se bil z vami. Izberite si torej enega izmed nas, da ga nadomesti.

— Kakor hitro se ne bijem z njim, pravi Mordaunt, mi je malo mari, s kom se bijem. Vržite svoja imena na listkih v klobuk, in potegnem na slepo.

— Dobra ideja! pravi d'Artagnan.

— Da, res, to bo najbolj pravično, pristavi Aramis.

— Jaz bi ne bil prišel na to, pravi Porthos, in vendar je tako enostavno!

— Torej, Aramis, pravi d'Artagnan, napišite te listke z ono lično, drobno pisavo, s katero ste pisali Mariji Michon, kot ste jo obvestili, da hoče mati gospoda Mordaunta dati umoriti milorda Buckinghamu.

Ta nov napad je prestal Mordaunt, ne da bi trenil z očesom. Stal je pokoncu s prekrižanima rokama in bil je videti tako miren, kakor le more biti miren človek v takem položaju. Če to že ni bil pogum, je bil pa vsaj ponos; in to dvoje si je zelo podobno.

Poslanec Jos. Štekelj je tožil „Gorico“ in „Prim. List“ zastran pregreška žaljenja časti. Znano je, s koliko brezobzornostjo sta ta dva lista udrihala po poslanca Štekelju zaradi tistih trt na Krasu. Ko je pa bilo treba pred sodnijo nastopiti z dokazi resnice, so se hrabri vitezi skrili za slannate urednike, ki so izjavili, da oni o vsem nič ne vedo in da so članke ponatisnili iz neke „Zarje“, ki baje izhaja v Trstu. Zato je morai poslanec Štekelj tožiti odgovorna urednika zaradi prestopka — zanemarjene dolžne paznosti.

Danes predpoldne je bila obravnava pred kazenskim sodnikom — Covacigom. Obravnava je bila preložena na soboto, da toženca doprineseta dokaz, da sta res pretiskala inkriminovane članke iz — „Zarje“. Iz besed sodnika Covaciga smo posneli, da bi smatral v tem slučaju tožena odgovorna urednika nedolžnim, češ: poslanec Štekelj bi mrgal tožiti — „Zarjo“.

Vsakemu juridičnemu otroku, ki je le povohal v Avstriji veljavne zakone in prakso v tem oziru, je jasno, da zakrivijo enak pregrešek časopisi, ki so prvi obrekovali, in tisti, ki njihove članke ponatisnejo, — a žaljenec lahko toži kogar hoče! V našem slučaju poslanca Štekelja malo briga, kaj je pisala „Zarja“, katere v naši deželi živ krst ne čita, pač pa ga briga to, s kakošno infamnostjo sta se zaletavala v njegovo čast „Gorica“ in „Prismojeni List“. Zato je tožil ta dva lista in ne „Zarjo“ v Trstu. — Počakamo obravnavo v soboto. Sicer pa nam Covacigevo mnenje prav nič ne imponuje.

Cesarska javljena ustanova za oskrbo otrok vslužbencev c. kr. avstr. državnih železnic. — Povodom jubileja 60 letnega vladanja Njega Veličanstva Cesarja se priredi na korist goritmenovane ustanove efektna loterija z žrebanjem dne 2. decembra t. l. ob 6 uri zvečer.

Prvi glavni dobitnik obstoji iz srebrne oprave in lepoticnega nakita v vrednosti 15000 K in se na željo dobitelja izplača v gotovini proti plačilu 20% davka na dobitnik in po odbitku 10% navedene vrednosti; drugi dobitki obstoje istotako iz vrednostnih predmetov.

Srečke se dobivajo za ceno po 1 krono komad pri vseh postajnih blagajnah, pri blagajni c. kr. državno železniškega ravnateljstva, kakor tudi v večini tabačnih trafik v Trstu, Ljubljani, Gorici in Puli.

Irredentovski „Corriere“ je tudi priobčil okrožnico deželnega odbora z naznanilom ukrepov in navodil za slavnostni dan 2. decembra t. l. Menda upajo dobiti nekaj odlikovanj tudi laški liberalci in irredentovci!

Poskušen samomor pionirja. — Na gradu v Gorici so nastanjeni pionirji. V torek dopoldne je skočil iz drugega nadstropja na gradu pionir Stark ter se ves pobil in polomil. Prenesli so ga takoj v vojaško bolnišnico. Ta korak je storil baje radi tega, ker ga je trpinčil gospod korporal.

Dimnikar Ivan Korte je čistil dimnik v svoji kuhinji, kar se mu je zvrtilo v glavi ter je padel kake 3 m globoko. Polomil si je nekaj reber. Sedaj se zdravi pri usmiljenih bratih.

„Regnicola“ Angela Riga, ki ima 49 let, so našli ležečega na tleh v ulici Morelli, in sicer ponoči. Na glavi je bil ranjen in kri mu je tekla na dveh krajih. Riga se je bil navlekel novega vina pa je padal po kame-titi ulici ter končno obležal. Peljali so ga k usmiljenim bratom. Lahki si izmišljujejo, da bi ga bil kdo napadel.

Na Tabru pri Dornbergu so našli pred kratkim 27 letno omoženo Ivano Plahuto mrtvo. Ugibalo se je to in ono.

Ker je bila reva včasih zmešana, je storila samomor najbrže v zmešanosti; baje se tudi z možem nista prav dobro razumela.

Dragonec Anton Benedik s Kranjskega je bil ušel iz Gorice ter jo je popihal v Italijo. V Vidmu pa se je sam prijavil policiji, ki ga pošlje nazaj v Gorico.

Črniškega dekana je opeharila, kakor se poroča, neka okoli 50 let stara ženska Marija Trentler iz Štajerske za 200 K. Hodila je okoli po farovžih ter so izdajala za lastnico tvornice svetih podob. Ženska je izginila.

Zaletel se je lovski pes rjavo-bele dlake. Pojasnila daje g. Jos. Pečenko, lastnik kavarne „Central“.

Javni ples prirede v nedeljo, dne 22. t. m. dornberški fantje v prostorih gosp. Karola Kerševani (pri Eđinosti).

Listnica. — G. dop. iz Istre. Ker smo na tesnem s prostorom, ne moremo priobčiti

poslanega dopisa. Tudi se nočemo tako daleč spuščati v istrske razmere, kakor se spušta omenjeni dopis, ki je tudi preveč osebni. Take reči naj obdelavajo Istrijani sami med seboj. — V V. Priobčimo.

Trgovsko-obrtne in gospodarske vesti.

Volitve v predstojništvo delavske zavarovalnice proti nezgodam v Trstu so razpisane na dan 16. decembra t. l. Letos izstopivši člani predstojništva in njih namestniki pripadajo tem-le kategorijam: Kat. I. železnice, podjetništva za prevažanje in skladišča blaga. Kat. II. Rudarstvo in plavzarstvo, kovinarstvo, stroji, orodje itd. Kat. VI. Papir in usnje, lesne snovi in rezljanje, kmetijski in gozdarski obrati, mlini. Vsi ti podjetniki in zavarovalci vsake omenjenih kategorij volijo v predstojništvo po enega člana in enega namestnika. Glasovnice se pošljejo volilcem najkasneje do 17. novembra. Reklamacije je treba pošiljati do 1. decembra volilni komisiji delavske zavarovalnice proti nezgodam v Trstu, Via Valdirivo št. 40, II. nadstropje. Tu leže na vpogled tudi volilni imeniki.

Šola za slikarje in podobno stroko se otvori v Gorici 1. decembra t. l., in sicer na prizadevanje zavoda za pospeševanje obrti. Šola bo trajala 3 mesec ter je razdeljena v 3 oddelke. Oglasiti se je do 29. t. m. v pisarni zavoda, ulica Morelli 37.

Pokojnisko zavarovanje privatnih uradnikov. — 14. t. m. je bila na Dunaju seja vseh predsednikov deželnih zavodov te zavarovalnice; predsedoval je grof Auersperg.

Trgati ali izrezavati znamke iz poštinih spremnic, poštinih in plačilnih nakaznic je prepovedano. Povodom prejema zavojev ali denarnih zneskov k poštinih ali plačilnim nakaznicam so prejemniki samo upravičeni si pridržati odrezek poštne spremnice ali nakaznice. Na spremnicah ali poštinih nakaznicah prilepljene znamke ni dovoljeno prijemnikom niti deloma odtrgavati ali izrezavati.

Poštna uprava si pridržuje pravico zavrniti izročitev zavojev ali denarnih zneskov in smatrati pošiljatev kot nevročljivo, če je prejemnik proti tem določbam, znamke iz poštne spremnice ali poštne nakaznice odtrgal ali izrezal in se branil, iste dati nazaj ali pa povrniti njih napovedano vrednost.

Politični pregled.

Novo ministerstvo. — Za novega ministrskega predsednika barona Bienerttha je izdal cesar sledeče lastnoročno pismo: „Ljubi dr. karon Bienertth! Imenujem vas za svojega ministrskega predsednika. Obenem vam naročam, da z nespremenjeno marljivostjo nadaljujete prizadevanja, da se k sodelovanju k vladi pritegnejo zastopniki parlamentarnih strank, da se temelj sedanjega sistema ohrani in utrdi.“

Pri sprejemu novih ministrov se je cesar posebno dolgo razgovarjal s češkim ministrom dr. Začkom. Cesar mu je rekel: „Zelo me je veselilo, da srečen sem, da vas morem imenovati za ministra. Upam, da bodeite pri sporazumljenju prav pridno in vestno sodelovali, kakor ste na tem polju storili že prav mnogo ter ste si v tem oziru pridobili že velike zasluge. Zelo mnogo pričakujem od vaše delavnosti ter imam v tem oziru do vas zelo veliko zaupanje.“ — Minister dr. Začek se je zahvalil za toliko naklonjenost ter je zagotavljal vladarju, da si bo prizadeval na vse krip-lje, da izpolni take zaupanje ter pripomore po svojih močeh k sporazumljenju.

V merodajnih parlamentarnih krogih so mnenja, da ostane Bienertthovo ministerstvo do spomladi. Baron Bienertth se začne takoj pogajati s strankami za sporazumljenje ter bo priganjal stranke, naj se skliče tozadevna konferenca. Posebno pozornost pa posveti novi ministrski predsednik Beckovemu jezikovnemu načrtu, ki ga čimprej uredi in revidira, nato pa predloži parlamentu.

Državni zbor je sklican na dan 26. t. m.

Oboževanje v Srbiji. — Vojno ministerstvo je naročilo na Francoskem 20.000 vojaških oblek in 100.000 šotorov. Tehniki zahtevajo, naj se vseučilišče zapre, dijaki pa grede med vojake. Vojni minister je dijakom obljubil, ako se prijavi vsaj 300 dijakov za vojaško službo, bo izposloval pri justičnem ministru, da vseučilišče zapre.

Na Balkanu — Črnogorci so pripravljani na vojno. V klancu Duga, ki vodi v Hercegovino, je 8000 črnogorskih vojakov. — Srbsko odposlanstvo v Petrogradu nabira pristo-

voljce za slučaj vojne na Balkanu. — Carinski urad v Solnogradu je zaplenil 79 zavojev streliva za Srbijo. Strelivo je bilo s Francoskega. — Vesti, da je Turčija zaprla mejo proti Srbiji, so izmišljene. — Gotovo je, da se večina velesil zavzame z vso odločnostjo za srbske interese. — Iz Belgrada poročajo, da se je med srbskim odborom in Mladoturki dosegel popoln sporazum. Srbski trgovci so sklenili, da od novega leta naprej ne naročijo niti za vinar avstrijskega „blaga“. — Konferenco velevlasti zavlačuje Turčija, da se more ta čas oborožiti ter potem zahtevati od Avstrije odškodnino. —

K volitvam v Istri. — Tretji volilni okraj v Pulju je bil po dogovoru med Lahi in Hrvatimi dodeljen Hrvatim. Ali Lahi so postavili tam svojega kandidata ter zmagali s 6 glasovi večine. Tako imajo istrski Slovani 18 poslancev namesto 19. Sporazum med Lahi in Slovani je s tem pokopan ter ustvarjeno vse drugačne razmerje v istrskem deželnem zboru nego prvotno določeno.

Pri občinskih volitvah v Gradcu so izgubili soc. demokratije 4 mandate.

Povišanje častniških plač. — Iz uradnih krogov poročajo, da izide v kratkem odredba o ureditvi častniških plač. Potemtakem dobijo častniki plačo po novi ureditvi že s 1. decembrom t. l.

Razne vesti.

Nov vseslovanski mesečnik. — V drugi polovici meseca decembra t. l. prične v Petrogradu izhajati mesečnik „Slavjanski Mir“ (Slovanski Svet). Izdajatelj lista je J. Lavrin. V prospektu pravi uredništvo: „Ko pričnemo izdajati nov list, smo si stavili za svoje kulturno nalogo, da delujemo za kulturno zblizanje slovanskih narodov. Mi smatramo za veliko napako za rusko publiko, da je dosihdob bila le malo poučena o slovanskih literaturah. Za to bomo priobčevali v vsaki številki čim najboljše prevode izbranih, v prvi vrsti sodobnih proizvodov iz vseh slovanskih jezikov (češkega, poljskega, slovaškega, srbo-hrvaškega, bolgarskega in slovenskega jezika). Poleg tega se bodo v mesečniku priobčevali tudi originalni ruski proizvodi. Vsaka številka bo po možnosti tvorila za se celoto. List stane na leto 3 rublje, za pol leta 1 rubelj 60 kopejk, za 3 meseca pa 85 kopelj. Naročnina in rokopi se naj pošiljajo na naslov: Redakcija žurnala „Slavjanski Mir“, St. Peterburg B. O. 5. linija d. 36, kv. 21. Slovincem, ki čitajo rusko, priporočamo ta list.“

Komunike vojne uprave. — Govorice, ki krožijo o mobilizaciji nekaterih armadnih zborov oziroma drugih vojaških odredb, so brez vsake podlage. Vojna uprava se je le čutila primorano povišati mirovno stanje 15. armadnega zbora, ki obstoja iz četnih oddelkov iz različnih dopolnilnih okrajev, s čemer se stotinja pomnoži za 36 mož. Ostalih 14 armadnih polkov se ta odredba ne tiče. Mejne čete v Bosni in Hercegovini so se morale neznatno povečati radi tega, ker potrebuje obmejno prebivalstvo večega varstva, in to vsled naraščajoče agitacije v južnovzhodnih sosednih deželah in izlastu rabi bojazni pred bandami. Vojna uprava smatra za svojo neodrečno dolžnost, da osvobodi prebivalstvo vsake skrbi ter mu podeli zaželjeno varstvo. Zato pa ne zadostujejo male obmejne posadke. Da se moštva z varnostno službo preveč ne obremenjuje in da se nudi prebivalstvu varstvo brez-pogojenega varstva, se je zdelo potrebno, neznatno pojačati čete v obmejnih ozemljih Bešne in Hercegovine.

V pojasnilo glede objavljenih odredb vojne uprave to-le: Glasom teh odredb se pridržijo vojaki, ki so sedaj v aktivni službi, namreč 1) oni tretjeletniki, katerih tretje službeno leto poteče s 1. decembrom in ki bi bili pravilno morali biti odpuščeni na dopust 30. septembra, katerim se pa nadaljni službeni tedni ustejejo kakor orožne vaje; 2) pridržje se nadomestni rezervisti, ki so sedaj na osemtedenskem izobraževanju in ki bi bili sicer po dovršenem izobraževanju odpuščeni. Z ukrenjenimi odredbami se pa ne pozivljajo v prezentno službo rezervisti ali nadomestni rezervisti, ki sedaj dejansko ne služijo.

Akad. društvo slovenskih agronomov „Kras“ na Dunaju bo imelo svoj III. redni občni zbor zimskega tečaja dne 21. t. m. ob 7½ uri zvečer v lokalii restavracije „Elisabethhof“ XVIII. Gentz. 115. z običajnim vspeedom. Prijatelji društva dobro došli!

O rudniški nesreči v Hammu. — Od grada Lippe do premogovnika v Radbodu je voda

že napeljana, tako da se prične jo pumpati v rudnike. — Rudniška uprava se nadeja, da bo v 14 dneh drugi in tretji rov pod vodo, dočim ima tretji rov ostati suh. Potem se bo pa na sesalko vlekle vodo iz rogov, kar bo trajalo 10 dni, nakar se prične z reševanjem trupel.

Propad francoskega prebivalstva. — 12. novembra je razdelil v zbornici poročevalec Gervais poročilo o vojnem proračunu. Gervais povdarja, da je letos 210.000 novincev, dočim jih je lani bilo 215.000; leta 1912. jih bo, če gre stvar tako naprej, 204.000. leta 1928. pa le 182.000. Vsled tega je letos efektivnega vojaštva 433.000, dočim ga je lani bilo 457.000; prihodnje leto ga bo 417 tisoč, leta 1926 nič več kot 380.000. Kot pripomoček svetuje poročevalec, da se izkuša pridržati več vojakov, da služijo dalje in da uvede splošna vojna dolžnost tudi v Alžiru.

Iz „Kranjske hranilnice“ je bilo 16. t. m. dvignjenih 800.000 kron. Hranilnica je v vedno večjih stiskah za denar!

Ranjenci 20. septembra. — V nogo dne 20. septembra ustreljenega Simončiča so pripeljali v soboto zopet v deželno bolnišnico ljub., ker se je rani, ki že pred tednoma ni potrebovala bolniške oskrbe in je bil takrat Simončič vsled tega iz bolnice odpuščjen, nena-doma pridružil šen. Zdravniški oskrbi se je posrečilo Simončiča zopet zlečiti, da je izven nevarnosti. — Na drugi strani se poroča, da se je tudi v ledje zabedenemu Štruklju pojavilo novo vnetje desne noge v metih, kar je najbrže posledica poškodbe z dne 20. septembra. Štrukelj je v oskrbi deželne bolnišnice. Dijaku Borštniku so predvčeraj od-vzeli odveze. Kostii so se mu zacelile. Rane so precej zaceljene. Z veseljem poročamo, da bo Borštnikova težko poškodovana leva noga ohranjena. Po zdravniških izjavah je pričakovati, da bo Borštnik božične praznike preživel lahko že v krogu svojih dragih.

Napad na naše mornarje v kotorskem zalivu? — Poroča se, da je bilo več avstrijskih mornarjev v kotorskem zalivu napadenih od Črnogorcev ter da so bili tudi ranjeni. Mornarji z ladije „Sv. Jurij“ so imeli pristo. Ko so šli nazaj, se jim baje Črnogorci napadli ter 7 mornarjev težke ranili.

Rakev kot prenočišče. — V Bukareštu je zapazil stražnik, da hodi starejši moški vsak večer na pokopališče. Šel je za njim in videl, da se je dotičnik na vrvi spustil v globoko rakev. Na krsti je bila slannica zraven pa velik zaboj. V zaboju pa je bilo vse polno ukrašenih reči, v kotu pa v najlepšem redu tatiuska orodja. Doguali so, da je mladi človek vlomilec, katerega je policija že dolgo zasledovala.

Mali oglasi.

Najmanjša pristojbina stane 60 v. n. Ako je oglas obsežnejši se računa za vsako besedo 3 v. n. Najpripravnejše inseriranje za trgovce in obrtnike. Koliko je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih na deželi (in celo v mestu) nihče ne pozna, ker nikjer ne inserirajo? Škoda ni majhna.

Službe išče trgovski sotrudnik z večletno prakso v kolonijalni trgovini. Vešč slov., italijanskega in nekoliko nemškega jezika. Ponudbe na naše upravništvo.

Proda se hiša v koji je bila 35 let trgovina z mešanim blagom in pekarna. K hiši spada dvorišče, pralnica, velik vrt nasajen s trtami. Zadnjih 5 let je bilo v hiši konsumno društvo. Proda se radi onemoglosti gospodarja po jako nizki ceni. — Natančneje se izve pri g. Ivanu Suttner, Via Ponte nuovo 44 v Gorici.

Mlad gospod se želi seznaniti z veselo in inteligentno gospodično. Pisma je nasloviti! T. Simonin post. rest. Gorica — Glavna pošta.

Gospodična vešča slov., ital. in nem. jezika v govoru in pisavi želi vstopiti kot blagajničarka. — Ponudbe je pošiljati na naše upravništvo.

Andrej Fajt pekovski mojster

v Gorici Corso Franc. Sius. št. 2.

Filijalka v Dornbergu.

Sprejema naročila vsakovrstnega peciva, tudi najfinejšega, za nove maše in godove, kolače za birmance, poroke itd. Vsa naročila izvršuje točno in natančno po želji naročnikov.

Ima tudi na prodaj različne moke, fino pecivo, fina vina in likerje po zmernih cenah.

Za veliko noč priporoča goriško pince, potlice itd.

M. Horvat

klobučar

v Gorici, Gosposka ulica št. 12.

Edina izdelovalnica raznovrstnih čepic za društva.

Posebnost: čepice za gg. kolesarje.

Velika izber raznovrstnih klobukov. Cene zmerne blago prve vrste.

Salon Central

Grand Elektro Bioskop

Piazza Giannastica - Corso Gius. Verdi - Via della Giannastica.

Internacionalno gledališče živečih, govorečih, pojočih in igrajočih podob.

4. Senzacionalni vspreod:

Lago di Como. (Krasno, po naravi). — Ljubzen in dolžnost. (Založna v 20 oddelkih). — Jaz sem zgubil enega zamorca. (Smešne podobe). — Nepozabljiva prizibelnja pesem. (Povest iz življenja v mnogih zanimivih podobah). — Mazilo za lase. (Smešne slike). — Dirka z avtomobili. (Edino originalno povzetje iz leta 1908). — Gledališki ravatelj v sili. (Komični prizori). — Vesela rokodelska učenca. (Več podob zelo smešno.

Predstave:

ob delavnih 2 veliki predstavi ob 7/7. in 8. uri zvečer. Ob nedeljah in praznikih ob 4, 5, 7. in 8. uri. Ob sredah in sobotah ob 5. uri predstava s posebnim programom za otroke in dijake, kjer plača vsak otrok le 20 vin.

Usaka predstava traja čez 1 uro!

Cene:

Sedež v loži 1 K 20 vin. - I. prostor 80 vin. - II. prostor 60 vin. - III. prostor 40 vin. - IV. prostor 20 vin.

Vsako nedeljo popolnoma nov vspreod.

Anton Kuštrin

trgovec z jedilnim blagom v Gorici, Gosposka ulica št. 25.

prilporeča slav. občinstvu v mestu in na deželi svojo trgovino jedilnega in kolonijalnega blaga na debelo in drobno. Vse blago je prve vrste, cene nizke, postrežba točna in solidna. Blago se pošilja po pošti in železnici, v mestu pa na dom ako želé gg. odjemalci.

Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici

registrovana zadruga s neomejenim jamstvom.

Načelstvo in nadzorstvo »Trgovsko-obrtna zadruga v Gorici« je z ozirom na premenjena in dne 29. decembra 1905. v zadrugi vpisana pravila, pri skupni seji dne 30. decembra 1905. sklenilo za leto 1906. ta-le način poslovanja:

Daje svojim članom posojila na odplačevanje v petih letih, proti odplačilu po 2 kroni na mesec za vsakih 100 kron; na menice pa proti 6% obrestovanju.

Doba za odplačilo pri posojilih na obroke se po želji izposojevalca določi tudi na 10 ali več let.

Vsak izposojevalec plača pri zajemu posojila enkrat za vselej, mesto uradnine 1/2% prispevka v posebno rezervo za morebitne izgube.

Sprejema navadne hranilne vloge v vsakem znesku, jih obrestuje po 4%, večje, stalno naložene pa po dogovoru.

Deleži so dvojni; opravični po 2 kroni, glavni po 20 kron.

Zadruga objavlja vsa svoja naznanila v časopisih »Sloca« in »Primorec«.

Nova pravila so se razposlala vsem članom; če jih pa po pomoči ni kdo dobil, naj se oglasi v zadrugi uradu v »Trgovskem domu«.

Načelstvo in nadzorstvo.

Kavarna.

V Sp. Šiski se bode oddala s 1. sušcem 1909.

v najem lepa, povsem na novo in moderno opremljena kavarna z vsemi drugimi prostori in vrtom. —

Natančnejša pojasnila daje g. Viktor Bolaffijo, veletrgovina z vinom in žganjem v Sp. Šiski, pri Ljubljani.

V najem

se oddajo znani gostilniški prostori

„pri Lizi“ s kegljiščem, hlevi in obširnem dvoriščem

v Gorici, Kapucinska ulica št. 2.

V isti hiši je oddati več čednih stanovanj z razgledom na ulico.

Osi prostori hiše bodo v kratkem prenovljeni.

Čela stavba se pod ugodnimi pogoji tudi proda.

Podrobnosti se izve pri „Goriški ljudski posojilnici“ v Gorici, Gosposka ulica št. 7.

Znana tvrdka in čevljarska delavnica

Jos. Cociancig

Gorica, Jos. Verdijevo tekal. 25,

nasprati ljudskega vrta

ima veliko zalogo moških, ženskih in otroških čevljev, najrazličnejše vrste in kakovosti. — Usnjate čevlje lastnega izdelka. Za sedanjo sezono ima na izberu lepe suknene čevlje za doma in za ven, podložene s kožuovino ali pa z volnino.

Kar se tiče kakovosti blaga in nizkih cen, se ne boji nikake konkurence.

Tvrdka ustanovljena l. 1873.

Odlikovana pekarija in sladčičarna

Karol Draščik

v Gorici na Kornu v (lastni hiši)

zvršuje naročila vsakovrstnega tudi najfinerejega peciva, torte, kolače za birmance in poroke, odlikovane velikonočne pince itd.

Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali v originalnih butelkah. Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

Na prodaj je 300 hektov starega briskega vina.

Natančnejše se izve pri lastniku: g. Ivanu Kristančiču v Višnjeviku p. Kojsko.

Prva goriška tovarna umetnih ognjev

s strojnim obratom izdeluje: rakete, bengalične ognje, rimske sveče, kolesa itd. itd.

Posebnost: papirnati topiči

Nadalje prilporeča: jubilejne transparente v velikosti cm 120 x 200 s podobo cesarjevo in v velikosti cm 100 x 150 z monogramom.

Ferd. Makuc

pooblaščen in priznan pyrotehuik Gorica, tekališče Frana Jos. 34.

Iz prijaznosti se sprejemajo naročila tudi v kavarni „Dogana“ tik sodnijske palače.

Ura z verižico samo K 2.—

Radi nakupa ur v posebno veliki množini, razpošilja šleska razpošiljalna tvrdka 1 lepo pozlačeno 36 ur idočo „Prizions-Anker“ uro, z lepo verižico za samo K 2.— ter jamči za isto pisмено 3 leta. 3 komadi K 5.50. Razpošilja proti povzetju

„Preuss.-schlesisches Exporthaus“ A. Gelb, Krakau 16 W.

Op. Za neugajajoče se povrne denar.

Anton Potatzky v Gorici.

Na sredi Raštelja 7.

TRGOVINA NA DROBNO IN DEBELO.

Najceneje kupovališče nürnberškega in drobnega blaga ter tkanin, preje in nitij.

POTREBSČINE

za pisarnice, kadilce in popotnike.

Najboljše šivanke za šivalne stroje.

POTREBSČINE

za krojače in čevljarske.

Svetinjice. — Rožni venel. — Mašne knjižice.

Šišna obuvala za vse letne čase.

Posebnost:

Semena za zelenjave, trave in detelje.

Najbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi

Namizna jabolka

fine kakovosti po 10.—, 12.—, in 14.— kron za 100 kg razpošilja iz kolodvora v Litiji v vsaki množini po povzetju J. Razboršek v Šmartnem pri Litiji — Kranjsko. 5 kg jabolk z košarico in franko pošljem za K 2.—

Poprava in komistijska zaloga dvokoles in valnih strojev pri

BATJELU

Gorica

Dia Duomo 3—4.

Prodaja tudi na mesečne obroke.

Geniki franko.

Stara dvokolesa se emalirajo po ceni z ognjem.

Pozor! Pozor!

Najnovejše plošče za gramofone po 5 kron.

Jumbo orkester — Ljubljana.

- Št. 58. — Naprej, koračnica Triglav, "
- " 59. — Sokolska Zrinskij "
- " 60. — Belgijska Hubertus "
- " 61. — Banovi, Rokovnjači, "
- " 62. — Pozdrav iz Ljubljane, koračnica Slovenska koračnica I.
- " 63. — " " II.
- " 64. — Pozdrav z Gorenjskega, I. valjček " II.
- " 65. — Humoristična polka Pozdrav iz daljave
- " 66. — Slovanska četvorka št. 1, 2, 3, 4, 5, 6
- " 67. — Slovenski dom I. II.
- " 68. — Narodne pesmi I. II.
- " 69. — Fantazija iz opere Amazonke I. II.
- " 70. — Dvospev iz opere Zrinskij Finale " "
- " 71. — Domovina, pesem Ksenija, Intermezzo
- " 72. — Penso Podoknica

Pesmi.

Poje J. Povhe, spevokomik slov. gledališča v Ljubljani.

- Št. 73. — Mornar sem čil in mlad iz operete „Geisha“ Käppl, pesem iz operete „Geisha“
- " 74. — Tam iz Spanje, iz operete „Cigan baron“ Izbršimo to!
- " 75. — O te ženske, iz operete „Nečak“ Ljubljanski postrešek, iz op. „Nečak“
- " 76. — Imel sem ljube tri Oj zlata vinska kaplja ti
- " 77. — En starček je živel (Deseti brat) Jos. Povhe Svinčni vojak, dvospev iz operete „Mamsell Nitouche“ Danilova Povhe
- " 78. — Sezidal sem si vinski hram, Podoknica, iz op. „Peharski plemiči“
- " 79. — Peveva prošnja Povsod me poznajo
- " 80. — Ukazi! Kam? Poje gospod Josip Kržaj, basist slov. op. v Ljubljani.
- " 81. — Prišla bo spomlad, Ko pridem jaz k tebi po noč Po gorah je ivje, če si jezna
- " 82. — Škrjanček poje žvrgoli, Na klopi sva sedela Lahko noč, Rožmarin Dvospev Zajčeva in Danilova.
- " 83. — Mladi vojaki Ženski zbor, iz op. „Amazonke“ Poje ženski zbor, gledališča v Ljubljani.
- " 84. — Srečni Japan, iz operete „Geisha“ Po Jezeru Izvaja A. Verovšek
- " 85. — Martin Krpan Rokovnjači, Mozol, Rajtuzen A. Verovšek
- " 86. — Legjonari, Boštjan Jež Barbka Jež Danilova
- " 87. — Obloški Tonček (Rokovnjači) Protestni šhod proti podražanju piva Izvaja A. Danilo.
- " 88. — Deseti brat, Dolef Gostilniška scena

Vse zgorajnavedene plošče se dobi v knjigarju

A. Gabršček v „Trgovskem domu“.